

DOGAĐAJI OPŠTEG KARAKTERA

Komandant nemačkih snaga u Hrvatskoj general Rudolf Liters naredio svojim jedinicama da preduzmu koncentričan napad na jedinice NOV i POJ na pl. Grmeču. Nemačka 7. SS divizija »Princ Eugen« dobila je zadatku da nastupa ka Bos. Petrovcu i pročešlja južne padine pl. Grmeča, a nemačka 309. legionarska divizija — da pročešlja severne padine; jedan puk nemačke 717. pešadijske divizije trebalo je da ovlada terenom severno od puta s. Gudavac — San. Most. a ostale snage da zauzmu Bos. Petrovac.

Kod Staljingrada (sada: Volgograd) kapitulirala nemačka t. armija posle šestomesecnih borbi protiv jedinica Crvene armije.

11. Cung-Kingu u Kini otpočela konferencija predstavnika SAD, V. Britanije i Kine o opštoj savezničkoj strategiji na Dalekom istoku. Konferencija je završena 8. februara u Nju Delhlju, u Indiji.

VS NOV i POJ, preko radio-stanice Slobodna Jugoslavija, demantovao lažni izveštaj lista Njujork tajmsa da su partizani streljali nekoliko engleskih oficira koji su pristupili Draži Mihailoviću. To je jedna od mnogih kleveta izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije u Londonu, čiji je cilj da pred svetskom javnošću kompromituje NOP u Jugoslaviji.

VS NOV i POJ uputio poziv svim domobranskim oficirima, u kome ih odlučno upozorava da se ne bore na strani okupatora protiv svog naroda, već da, bilo s vojnima cima, bilo pojedinačno, prelaze na stranu NOVJ i stupaju u borbu protiv okupatora, ustaša i četnika.

Februar p.

U Drvaru održan sastanak VS NOV i POJ na kome je razrađena odluka o probijanju Operativne grupe VS NOV i POJ ka r. Neretvi i Crnoj Gori.

7. februar

Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito, povodom tzv. četvrte neprijateljske ofanzive, naredio svim jedinicama NOV i POJ širom Jugoslavije da odmah preduzmu dejstva protiv okupatorskih i kvislinskih snaga, da ruše komunikacije, napadaju transporte, uništavaju skladišta i na svom području vezuju što jače neprijateljske jedinice, s ciljem da se glavne snage NOV i POJ u zapadnom delu zemlje rasterete pritiska.

S. februar

II Beogradu održali konferenciju vrhovni zapovednik Jugoistoka general-pukovnik Aleksandar Ler i komandant Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija general Mario Roboti, na kojoj su razmatrali zajedničke mere za dovršenje operacije Vajs-I. Odlučeno je da italijanske snage produže napad u cilju zauzimanja G. Lapca i izbijanja u rejon Kulen-Vakufa, gde će se spojili sa delovima nemačke 7. SS divizije Princ Eugen, i da delom snaga, preko pl. Plješevice, izbiju na put Bihać — s. Zavalje — D. Lapac.

Jedinice Crvene armije prešle r. Donjec kod Balaklaja i Izjuma, zauzele Kursk i produžile dejstva prema Bjelgorodu, Krasnodaru, Rostovu i Harkovu.

VS NOV i POJ i AVNOJ dali za svetsku javnost izjavu o karakteru, osnovnim ciljevima i platformi NOP-a u Jugoslaviji.

U Duvnu održano savetovanje na kome je Vrhovni komandant NOV i POJ upoznao komandante 1. i 2. proleterske udarne divizije i 3. udarne divizije NOVJ s planom protivofanzive i naredio im da odmah predu u napad, razbiju neprijateljske snage na prostoru Mostar, Ivan-sedlo, Prozor i izbiju na r. Neretvu.

Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da, zatvaranjem pravaca s. Vrtoče — Kulen-Vakuf — s. Gornji Lapac i s. Donji Srb — s. Trubar Drvar, obezbedi slobodu manevra glavnini svojih snaga.

S. februar

Izvršni odbor AVNOJ-a izdao proglašenje narodima Jugoslavije povodom otpočinjanja tzv. četvrte neprijateljske ofanzive protiv NOV i POJ, u kome ih poziva na sveopštu borbu protiv okupatora i njegovih slуга.

1943. februar

DOGAĐAJI OPSTEG KARAKTERA

februar 1943.

11. februar — Kominterna obavestila VS NOV i POJ da su preduzeto mere za upućivanje pomoći NOP-u Jugoslavije, ali da se to za sada ne može rešiti iz tehničkih razloga.
12. februar — Komandant italijanskog 6. armijskog korpusa naredio da se deo snaga koncentriše ka Mostaru u cilju zatvaranja prelaza preko Neretve. Istovremeno je naredio komandama četničkih snaga u Hercegovini i Crnoj Gori da mobilišu svoje snage i hitno ih prebacue ka Mostaru. Pod komandom italijanskog 6. armijskog korpusa tad je stavljeni o iko 2.250 domobrana i ustaša iz rejona Ljubuškog.
— Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ u Sloveniji Ivo Lola Ribar uputio vrhovnom komandantu Josipu Brozu Titu izveštaj o sprovođenju u život odluka CK KPJ i naredenja VS NOV i POJ za dejstva na komunikacije u vezi s tzv. četvrtom neprijateljskom ofanzivom.
— Oko 6.000 izbeglica s Korduna i iz Banije, povlačeći se pred neprijateljskim terorom, stiglo u Glamočko polje (oko 4.000) i Livno (oko 2.000).
13. februar — U Imotskom, po naredenju VŠ NOV i POJ, od 3. udarne 4. i 5. dalmatinske brigade formirana 9. divizija NOVJ, te prestao da postoji Stab 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske.
— Po naredenju VŠ NOV i POJ formirana 10. udarna divizija 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ, u čiji su sastav ušle 9. i 10. krajiška NOU brigada.
15. februar — Završena operacija »Vajs-1«. Nemačke snage su otpočele povlačenje sa Grmeća u cilju odmora i pregrupisanja za operaciju »Vajs-2«. Istovremeno su italijanske jedinice u Lici, pod pritiskom snaga NOVJ, otpočele povlačenje u garnizone.
- Februar s. — Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito poslao Štabu 1. proleterske udarne divizije NOVJ uputstvo o načinu zaprečavanja tunela na Ivan-planini.
17. februar — Italijanski avioni bombardovali rudnik Tušnicu (kod Livna), gde se nalazio VS NOV i POJ.
— Draža Mihailović depešom zabranio četnicima da slušaju emisije Radio-Londona.
18. februar — Komandant italijanske 2. armije naredio komandanta 6. armijskog korpusa da u rejonu Mostara i boksičnih rudnika prikupi svoje i četničke snage i, za svaki slučaj, obrazuje jak mostobran u rejonu Metkovića, jer je smatrao da će Glavna operativna grupa VŠ NOV i POJ produžiti nadiranje ka morskoj obali.
19. februar — Predstavnik Ministarstva inostranih poslova SSSR-a odbio zahtev izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije da vlada SSSR-a interveniše u cilju izmirenja partizana i četnika. On je istakao da četnici sarađuju sa okupatorom, a linija NOB-a je toliko široka da ima mesta za sve patriote.
— Prvi ešelon Centralne bolnice VS NOV i POJ od ukupno 3500 ranjenika i bolesnika krenuo iz Duvanjskog polja ka Prozorskoj kotlini.
— Šef Sanitetskog odseka VS NOV i POJ izvestio VS o teškoćama pri transportovanju ranjenika i bolesnika i dostavio plan kako da se one otklone i ubrza evakuaciju u pravcu Prozora.
20. februar — U Cikagu otpočeo kongres američkih Hrvata, kome je prisustvovalo oko 1000 delegata svih jugoslovenskih iseljeničkih organizacija u SAD (osim katoličke crkve i grupe oko »Srbobrana«), kao i predstavnici lokalnih vlasti SAD. Kongres je osudio izbegličku vladu Kraljevine Jugoslavije zbog razbijanja bratstva i jedinstva naroda i Dražu Mihailovića zbog saradnje sa okupatorima, a odao puno priznanje herojskoj borbi NOV i POJ za oslobođenje; uputio pozdravne telegrame AVNOJ-u i vrhovnom komandantu NOV i POJ Josipu Brozu Titu; odlučio da se formira Koordinacioni odbor za saziv kongresa Amerikanaca jugoslovenskog porekla.
21. februar — Ministar spoljnih poslova Nemačke Joakim von Ribentrop saopštio italijanskom ambasadoru u Nemačkoj: da je zabrinut zbog držanja italijanske vojske u NDH; da zbog mogućnosti engleskog iskrcavanja na Balkan treba likvidirati »bande« i uništiti muškarce, žene i decu; da će on o svim tim i drugim pitanjima razgovarati sa predsednikom italijanske vlade Benitom Musolinijem tokom skore posete Italiji.
23. februar — Otpočela prolivofanziva nemačkih snaga s juga prema Harkovu u cilju odbacivanja sovjetskih snaga preko Donjeca i zauzimanje tog grada.
— Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio da se evakuacija ranjenika iz Prozorske kotline obustavi zbog pogoršanja situacije na području G. Vakufa i Ivan-sedla.

1943. februar

DOGAĐAJI OPSTEG KARAKTERA

februar 1943.

24. februar

- Vrhovna komanda savezničkih snaga za Bliski istok proučila izjavu i notu VS NOV i POJ i Izvršnog odbora AVNOJ-a i dostavlja ih vladu V. Britanije, sa predlogom da se u Jugoslaviju uputi grupa posmatrača koja će utvrditi pravo stanje i istinitost navoda VS NOV i POJ.
- CK KPJ uputio pismo politodolu 1. dalmatinske NOU brigade u kojem ukazuje na zadatke u pogledu vojničkog i političkog učvršćenja jedinice koji se nameću dolaskom 500 novih boraca iz južne Dalmacije.

25. februar

- U Rimu održan sastanak italijanske Vrhovne komande s nemačkim ministrom spoljnih poslova Joakimom fon Ribentropom i generalom VarlimOtom, na kome je postignut sporazum da se uporedo sa operacijom r\ajs-2 izvodi i koncentrična operacija »Vajs-Mostar« ka Neretvi, s tim da komandant nemačkih trupa u Hrvatskoj general Rudolf Liters komanduje trupama u operaciji Vajs-2, a komandant, italijanskog G. armijskog korpusa trupama na Neretvi.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito, zbog teške situacije s ranjenicima, naredio Slabu 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ da obustavi odlazak svojih jedinica u srednju Bosnu, izvrši pritisak na neprijateljske snage u rejonu Jajce i obezbeđuje pravac prema s. Mliništima.
- Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito depešom obavestio Kominternu da četnici Draže Mihailovića u zajednici sa okupatorom, napadaju snage NOV i POJ na Neretvi, istakavši da četnici to rade sa znanjem izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije.

26. februar

- VS NOV i POJ. zbog pogoršane situacije kod Prozora, naredio da se definitivno obustave napadi na Konjic.

27. februar

- Glavna operativna grupa VS NOV i POJ našla se u operativnom okruženju između r. Neretve i Prozora, gde je sačekivala ranjenike i bolesnike, čiji se transport iz Prozorske kotline vršio u izuzetno teškim uslovima

28. februar

- Na zboru u Kolašinu, u prisustvu šefa britanske vojne misije pri četničkoj Vrhovnoj komandi pukovnika Belija. Draža Mihailović napao vladu V. Britanije, istakavši da je glavni izvor četničkog snabdevanja italijanska a ne britanska pomoć, te da su partizani i muslimani glavni neprijatelji četnika.
- U s. Gračanici (kod Prozora), na sastanku Politbiroa CK KPJ i VS NOV i POJ. doneta odluka da se protivudarom glavnih snaga ka G. Vakufu razbije najopasnija neprijateljska grupacija i na taj način spasu ranjenici, odmah zatim da se kod s. Jablanice izvrši forsiranje r. Neretve. Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito je naredio da protivudar izvrše: 1. proleterska udarna divizija NOVJ, 2. proleterska udarna i 4. proleterska (crnogorska) udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ, 7. divizija NOVJ i 1. dalmatinska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ. s tim da u dolini Neretve ostanu 5. crnogorska udarna i 10. hercegovačka udarna brigada 3. udarne i 2. dalmatinska udarna brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio Stabu 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ da po svaku cenu održi položaje kod Drvara, angažujući i dve brigade sa Podgrmeća; da 1. krajišku NOU brigadu iz srednje Bosne orijentiše prema Turbetu i Travniku radi sadejstva s jedinicama Glavne operativne grupe kod G. Vakufa; da 9. krajišku NOU brigadu iz rejona Kupresa i dve brigade 1. hrvatskog korpusa NOVJ, uz podršku artiljerije i tenkova, angažuje na sprečavanju prodora nemačkih snaga u pravcu juga. Istovremeno je naredio istočnobosanskim jedinicama da izbjiju na pl. Igman i dejstvuju u pozadini nemačke 718. pešadijske divizije.
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio GS NOV i PO za Hrvatsku da dve najbolje brigade odmah uputi preko s. Martina Broda ka Drvaru ili Bos. Grahovu gde će snagama 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ pružati pomoć da što duže zadržavaju nemačku 7. SS diviziju »Princ Eugen« i nemačku 369. legionarsku diviziju koje su nadirale ka Livnu. Istovremeno je naredio 9. diviziji NOVJ da ispita mogućnost prebacivanja jednog dela ranjenika na pl. Biokovo.

Februar k.

- Kod Prozora, po naređenju VS NOV i POJ, formirana Tenkovska četa. Ona je imala 12 ispravnih italijanskih tenkova i veći broj kamiona zaplenjenih u borbama u rejonu Prozor — Rama — s. Jablanica.

Februar

- Britanska vojna misija u toku ovog meseca dala četnicima 20.000 dolara, 1.050.000 italijanskih lira, 1000 zlatnika i odeće u težini od oko 1000 kgr.

BOSNA I HERCEGOVINA

U s. Tihotini (kod Bihaća) delovi 7. divizije 1 hrvatskog korpusa NOVJ opkolili i potom razbili manje delove nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«. Neprijatelj je imao oko 80 mrtvih i ranjenih.

U blizini G. Vakufa 1. dalmatinska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ odbila napad ustaša iz Bugojna, nanevši im gubitke od 00 mrtvih i ranjenih.

Po naredenju Štaba 1. proleterske NOU brigade formirana Protivtenkovska četa sastava 2 voda.

U rejonu s. Ripača, s. Tihotine, s. Hrgara i s. Velebita (kod Bihaća) delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« iz Bihaća i s. V. Radića napali jedinice 7. divizije 1 hrvatskog korpusa NOVJ i posle žestokih borbi prisilili ih da se povuku u rejon s. Tarkovca, s. Lipe i s. Teočaka (kod Kulen-Vakufa). U borbama je poginuo i komandant 1. bataljona 7. brigade 7. divizije NOVJ Zivko Bronzić, narodni heroj.

Kod s. Ramića (blizu Ključa) delovi 5. udarne divizije 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ napali jedinice 749. puka nemačke 717. pešadijske divizije, ali su se u zoru povukli zbog brojne i tehničke nadmoćnosti neprijatelja.

Kod Bugojna jedinice 1. dalmatinske udarne i 5. crnogorske udarne brigade 3 udarne divizije NOVJ odbile napad ustaških snaga, nanevši im gubitke od oko 100 mrtvih i ranjenih.

Na području Prnjavora i Kutor-Varoši, po naredenju Stab.i 1 bosanskog udarnog korpusa NOVJ, od novomobilisanog ljudstva obnovljen 4 krajiški NOP odred

Delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« posle žestokih borbi protiv 16. brigade 7. divizije NOVJ zauzeli s. Tarkovac, s. Doijane i s. Čukove (kod Kulen-Vakufa).

U okolini Bos. Grahova, po naredenju Štaba I. bosanskog udarnog korpusa NOVJ, od bataljona Komande Drvarskog vojnog područja i novodošlog ljudstva formirana 10. krajiška NOU brigada, sastava tri bataljona, jačine oko 900 boraca.

Delovi domobranske 3. brdske brigade posle žestoke borbe potisli jedinice 2. krajiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ i Banijskog NOP odreda u pravcu s. Krnjeuše i zauzeli s. Risovac i položaje kod Turskog groba (blizu Bosanske Krupe).

Delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« posle borbe kod s. Lipe i s. Teočaka odbacili jedinice 7. divizije 1 hrvatskog korpusa NOVJ i zauzeli s. Vrtoče (kod Kulen-Vakufa).

U rejonu Prozora, po naredenju Štaba 1. bosanskog udarnog korpusa, od Prozorskog partizanskog bataljona (iz rasformiranog 3. krajiškog NOP odreda) i novopričuđog ljudstva formiran Ramski NOP odred.

Kod s. Lastve (blizu Bos. Petrovca) nemačke snage napale jedinice 8. krajiške NOU brigade, ali su, posle dvodnevnih borbi i nekoliko protivnapada, odbijene prema s. Vrtoču. Brigada je imala 3 mrtva i 1 ranjenog. Zaplenjeno: 2 mitraljeza, 2 minobacača, 12 pušaka i 31 tovarni konj s ratnim materijalom.

Delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« odbacili jedinice 7. divizije 1 hrvatskog korpusa NOVJ u pravcu Bos. Petrovca i zauzeli s. Prkose i s. Orašac (kod Kulen-Vakufa).

U Bos. Petrovac ušli delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«.

Kod postaje Babino Selo delovi 9. krajiške NOU brigade porušili, u dužini od 2 km. prugu Jajce — D. Vakuf.

Kod s. Jasenovca i brda Debele strane i Cigelja (na putu Bos. Petrovac — Ključ) delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« i nemačke 717. pešadijske divizije napali delove 5. udarne divizije NOVJ. Posle nekoliko obostranih napada i protivnapada jedinice 5. udarne divizije NOVJ su se povukle u pravcu s. Bravskog i s. Prisjeke.

Na pruzi Olovo — Han-Pjesak delovi 6. istočnobosanske NOU brigade napali ustaški transportni voz 1 uništili lokomotivu i 6 vagona. Poginulo je 25 i ranjeno 25 ustaša.

9. februar
- Kod s. Bravskog Vaganca (blizu Bos. Petrovca) delovi 5. i 8 kраjiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ napali iz zasede i posle kraće borbe razbili manju kolonu nemačke 7. SS divizije „Princ Eugen“. Poginulo je 150, zarobljeno 20 i ranjeno više nemačkih vojnika, dok su kраjiške brigade imale 1 mrtvog i 4 ranjena. Zaplenjeno: i minobacač sa 2 sanduka mina, 1 mitraljez, 1 radio-stanica, 1 p.mitriljez, (> automata, 30 pušaka, 22 konja i cela komora sa municijom i drugom opremom.
 - Kod Suhog i Jelinog polja delovi nemačke 7. SS divizije „Princ Eugen“ odbacili delove 7. divizije 1. hrvatskog korpusa NOVJ i zauzeli s. Ugarce (kod Bos. Grahova).
 - Domobransko-ustaško uporište u Posušju, posle jednodnevne borbe, zauzele jedinice 2. proleterske udarne divizije NOVJ.
10. februar
- Na liniji s. Strmica — Stožište (kod Bos. Grahova) italijanske snage izvršili napad na jedinice 10. kраjiške NOU brigade, koje su se posle šestočasovne borbe povukle u pravcu s. Peči.
11. februar
- U rejonu s. Praštala i brda Otiša (kod San. Mosta) pukovska borbena grupa nemačke 187. rezervne pešadijske divizije napala jedinice 6. kраjiške udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ, koje su se posle žestokih borbi povukle pravcem s. Tuk-Bohija — s. Jelašinovci — s. Grdanovci. Neprijatelj je pretrpeo gubitke od 23 mrtva i 37 ranjenih.
12. februar
- Kod s. Tuk-Bobije, s. Jelašinovaca i s. Grdanovaca (blizu San. Mosta) pukovska borbena grupa nemačke 187 rezervne pešadijske divizije napala delove 6. kраjiške NOU brigade. Posle žestoke borbe, u kojoj je imao 70 mrtvih i ranjenih, neprijatelj je prodrio do s. Rustinog i s. Podgore Brda. U s. Jelašinovcima nemački vojnici su na zverski način pobili preko 400 lica.
 - Us Cvrču (kod Prozora) umro od zadobijenih rana komandir 3. čete 2. bataljona 10. hercegovačke NOU brigade Aleksa Bojović Brko, narodni heroj.
 - U s. Vranićima (na putu Posušje — Mostar), u borbi protiv ustaša i domobrana, poginuo zamenik političkog komesara 3. bataljona 2. proleterske NOU brigade Durakić Radomir, narodni heroj.
13. februar
- Kod s. Hapstića, s. G. Odžaka, s. D. Ričice i s. Draževa Dola (blizu Bugojna) ustaške i domobranske snage iz Bugojna (jacine oko 1000 vojnika) napale deiove 1. proleterske udarne i 3. kраjiške udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ. Posle devetočasovne borbe jedinice NOVJ su sprečile prodror neprijateljskih snaga u pravcu G. Vakufa i odbacile ih u Bugojno.
14. februar
- Kod s. Bravnice jedinice 9. kраjiške udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ porušile prugu Jajce — D. Vakuf i napale transportni voz. Zarobljeno je 10 domobrana i 1 nemački vojnik, a voz je zapaljen.
 - U Kulen-Vakuf ušli delovi Italijanske divizije „Sasari“ i nemačke 7. SS divizije „Princ Eugen“.
16. februar
- Na putu s. Jablanica — s. Drežnica jedinice 2. proleterske udarne divizije NOVJ razbile 1 bataljon 260 puka italijanske divizije „Murđe“, koji se kretao uz Neretvu, i zauzele italijanska uporišta Drežnicu i Grabovicu (kod Mostara). Poginulo je 86, a zarobljeno 286 italijanskih vojnika, dok su jedinice NOVJ imale 12 ranjenih. Zaplenjeno: 23 kamiona sa ratnim materijalom, 10 mitraljeza, 14 p. mitraljeza, 26D pušaka i 2 tenka.
 - Na putu Kladanj — Tuzla jedinice 6. jstočnobosanske NOU brigade napale delove domobranskog dobrovoljačkog puka iz Tuzle i žandarme. zauzele uporište Brđulje (trig. 697), s. Noćajeviće, s. Ruiće i s. Stupare, zapalile žand. stanicu i sve državne zgrade u s. Stuparima i srušile 4 mosta, 6 km linije i vodovod koji je Tuzlu snabdevao vodom.
17. februar
- Prozor zauzele jedinice 3. udarne divizije NOVJ i dva bataliona 3. kраjiške NOU brigade, pošto su posle dvodnevne ogorčene borbe slomile otpor 3. bataljona 259 r-ešadijerkog puka italijanske divizije „Murđe“. čete tenkova i artiljerijskih i minobacačkih jedinica. Poginulo je 220, ranjeno mnogo više i zarobljeno 280 italijanskih vojnika, dok je 3. udarna divizija NOVJ imala 117 ranjenih i 23 mrtva, među kojima je bio i komandir baterije 10. hercegovačke NOU brigade Dušan Pajić — Dašić, narodni heroj. Zaplenjeno: 4 haubice, 2 protivtenkovska topa, 4 minobacača, 12 mitraljeza, 25 p. mitraljeza, 500 pušaka, 5 tenkova, 1 traktor, 10 kamiona, 2 motocikla, 2 radio-stanice, 3 vagona municije za haubice, 1000 granata za topove, 300 sanduka puščane municije, 250 sanduka mina za minobacače, 50 sanduka ručnih bombi, 8 vagona brašna i drugih životnih namirnica.

1943. februar

BOSNA I HERCEGOVINA

februar 1943.

- U rejonu Mrkonjić-Grada ustaške i nemačke snage iz Jajca napale delove 7. i 9. krajiske NOU brigade i, posle trodnevnih borbi, potisle ih u pravcu s. Sipova.
- 17/18. februar — Duž pruge Sarajevo — Konjic, na odseku s. Raštelica — s. Brđani. 1. proleterska NOU brigada napala uporišta koja su branile italijanske, ustaške i četničke snage i žandarmi. U dvadesetočasovnoj borbi ona je zauzela s. Raštelicu, Ivan-sedlo, s. Bradinu, s. Dragočaj i s. Brđane i porušila prugu i objekte na njoj, nanevši neprijatelju gubitke od 115 mrtvih i 67 zarobljenih i zaplenivši 10 mitraljeza, 1 kamion, 2 motocikla, 80.000 metaka i drugu ratnu opremu. Brigada je imala 4 mrtva i 7 ranjenih.
18. februar U Ostrožac (kod Konjica) ušla 5. crnogorska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ, pošto su se italijanske snage povukle u Konjic.
Na putu Bijeljina — s. Dragaljevac jedinice Majevičkog NOP odreda napale iz zasede 23. četu domobranskog 6. pešadijskog puka i žandarme, te posle kraće borbe zarobile 2 oficira, 100 domobrana i 7 žandarma i zaplenile 2 mitraljeza, ti p. mitraljeza, puške i celokupnu opremu i municiju te čete.
19. februar Na pruzi Mostar — Jablanica delovi 2. proleterske udarne divizije NOVJ zauzeli italijanske uporište Karaulu, u kome je poginulo 5 i zarobljeno 68 italijanskih vojnika. a zaplenjeno 7 mitraljeza, 7 p. mitraljeza. 2 minobacača i 52 puške.
19. 20. februar — Jedinice 1 proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napale oko 1500 italijanskih vojnika, ustaša, domobrana i četnika u Konjicu, ali su posle petočasovne borbe prinudene na povlačenje, uz gubitke od 16 ranjenih i 1 mrtvog, Neprijatelj je imao 67 mrtvih i 141 zarobljenog.
20. februar — Delovi 10. hercegovačke NOU brigade 3. udarne divizije NOVJ posle dvodnevnih borbi zauzeli s. Ramu (kod Prozora), koje je branilo oko 200 vojnika — jedna četa 1. bataljona 259. puka italijanske divizije Murde Poginulo je 183 i zarobljeno 7 italijanskih vojnika. Zaplenjeno je: 4 tenka, 1 kamion, 120 pušaka. 8 p. mitraljeza. 14 mitraljeza. 4 sanduka ručnih bombi i 50.000 metaka, a uništena su 2 tenka. U ovim borbama je poginuo zamenik komandanta 1. bataljona 10 hercegovačke NOU brigade Milan Kukić, narodni heroj.
— Između s. Majkić-Japre i s. Benakovca (koci Bos. Krupe) jedinice fi. krajiske udarne brigade 4. udarne divizije NOVJ napale iz zasede 14. četu nemačkog 369. pešadijskog puka i nanele joj gubitke od 9 mrtvih, 5 ranjenih i 18 zarobljenih vojnika i oficira, zaplenile 20 pušaka, 3 p. mitraljeza i 1 mitraljez, ubile 80 konja i uništile 3 kamiona.
— Po naređenju Štaba 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ. od 3. bataljona 5. krajiske NOU brigade, 2. čete 1. bataljona 2. krajiske NOU brigade i jedne čete 6. krajiske NOU brigade formirana 12. krajiska NOU brigada (kao 12. krajiska NOU polubrigada), sastava dva bataljona, jačine oko 600 boraca.
- 20/21. februar — U s. Tarčinu (kod Ivan-sedla) delovi 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ napali jedinice domobranskog 7. pešadijskog puka. ali su posle petočasovne borbe prinudeni na povlačenje u pravcu Ivan-sedla.
— Banijski NOP odred prešao r. Unu istočno od Kostajnice i vratio se u Hrvatsku.
21. februar — Od Bugojna, Sarajeva i Mostara otpočelo nadiranje udruženih neprijateljskih snaga ka s. Jablanici (kod Konjica). Nemačka 718. divizija, ojačana ustaško-domobranskim jedinicama i podržavana tenkovima i avijacijom, nastupalo je u dve kolone: grupa »Fogl«¹ pravcem Bugojno — G. Vakuf — Prozor — s. Jablanica i grupa »Anaker«² pravcem s. Tarčin — Ivan-sedlo — Konjic — s. Jablanica. Delovi italijanskog 6 armijskog korpusa i četničke snage nastupali su od Mostara obalama Neretve, dok je levom obalom ove reke. od Konjica ka Jablanici. nastupalo oko 2000 četnika.
— Borbena grupa »Anaker«. potpomognuta avijacijom i tenkovima, posle sedmočasovne borbe nanele jedinicama 1. proleterske NOU brigado gubitke od 9 mrtvih i 16 ranjenih i zauzela s. Raštelicu i Ivan-sedlu (kod Sarajeva).
— U s. Ravnom (kod Konjica) četničke i italijanske snage iz Mostara napale delove 2. proleterske NOU brigade, te posle žestoke borbe zauzele i spalile selo. Neprijateljske jedinice su imale 28 ranjenih, a 2. brigada 7 mrtvih i 20 ranjenih.

¹ Sastava: 738. puk (bez jednog? bataljona). 5. ustoška brdska brigada delovi US divizionala. dve domobranske baterije, dve pionirske čete 1. delovi 202. tenkovskog bataljona

² Sastava: 750. pule (bez jednog bataljoni). dva bataljona domobranskog 7. lovackog puka. jedan ustaški bataljon 1. dve brdske baterije

U Mostaru su bile formirane dve kolone: desna Cl. bataljon 51. puka Italijanske divizije »Marke I« (oko 2MW hercegovačkih četnika) I leva (2. bataljon 2G0. puka ItaUlaške divizije »Murde«. 2. bataljon 61. puka, ^{4!} bataljon crnih koSulja, jedim baterija Italijantrke divizije »Marke I« 2.500 crnogorskih četnika).

- Na padinama pl. Uzlomca 1. krajiska NOU brigada i 4. krajiski NOP odred napali četničke i nemačke snage. Posle dvodnevne borbe jedinice NOVJ su potisle neprijatelja u pravcu s. Maslovara, pl. Uzlomca i Kotor-Varoši. Neprijatelj je imao 22 mrtva i ranjena, a jedinice NOVJ 2 mrtva i 7 ranjenih.
- 21122. februar*
- Na prostoriji pl. Ljubeć — s. Tihaljina — pi. Malie (kod Ljubuškog) ustaške, domobranske 1 četničke snage napale jedinice 9. divizije NOVJ. U borbama do 26. februara, 9. divizija NOVJ je odbila napad neprijateljskih snaga. Prvog dana borbe na pl. Maliću je poginuo komandant 1. bataljona 3. dalmatinske NOU brigade Stevo (Stevana) Opačić, narodni heroj.
- 22. februar*
- Posle dvodnevnih borbi 4. proleterska udarna (crnogorska) brigada 2. proleterske udarne divizije NOVJ prinudila na predaju delove 1. bataljona 259. puka italijanske divizije »Murđe« i manji broj domobrana i žandarma i zauzela s. Jablanicu (kod Mostara). Zaplenjeno je: 200 pušaka, 9 p. mitraljeza, mitraljez, minobacač, kamion i vagon brašna. Oštećen je oklopni voz. Neprijatelj je imao 33 mrtva i 164 zarobljena.
 - Mrkonjić-Grad zauzeli delovi nemačke 717. pešadijske divizije iz Ključa posle jednodnevne borbe protiv jedinica 7. krajiske udarne brigade 5. udarne divizije NOVJ.
 - Borbena grupa »Fogl* zauzela G. Vakuf posle dvodnevnih borbi protiv 3. krajiske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ i 8. brigade 7. divizije NOVJ u rejonu s. Lužana, s. Bojske, s. Planinice, s. Tihomišlja i s. Bistrice. Poginula su 22 neprijateljska vojnika i ranjeno ih je 5, dok su jedinice NOVJ imale 6 mrtvih i 7 ranjenih.
 - U rejonu Brvačke planine (kod Konjica) italijanske, ustaške i četničke snage, nastupajući iz Konjica u više kolona, napale delove 3. proleterske udarne (sandžačke) brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ i posle šestokratne borbe potisle ih prema Crvenim stijenama. Neprijatelj je imao preko 20 mrtvih i ranjenih, a 3. proleterska NOU (sandžačka) brigada 1 mrtvog, 3 ranjena i 2 nestala.
- 22/23. februar*
- Jedinice 3. udarne divizije NOVJ otpočele napad na italijanske snage, domobrane i četnike u Konjicu. Posle više uzastopnih napada 1 protivnapada i zbog pogoršanja situacije kod Prozora, VS NOV i POJ je 20. februara naredio da se obustavi napad na Konjic. Poginulo je 53 i ranjeno preko 150 neprijateljskih oficira i vojnika. I jedinice NOVJ su imale velike gubitke. Pored ostalih, poginuli su: komandant Mostarskog bataljona 10. hercegovačke NOU brigade Miloš Kovačević, narodni heroj, voda tenka i mitraljezac 3. udarne divizije NOVJ Leo Bruk, narodni heroj, politički komesar 5. bataljona 10. hercegovačke NOU brigade Karlo Batko, narodni heroj, komandir čete 5. bataljona 10. hercegovačke NOU brigade Ante Sarić (Rade Spanac), narodni heroj, i komandir 1. čete 4. bataljona 5. crnogorske NOU brigade Zarija Vujošević, narodni heroj.
 - Na liniji s. Bradina — Ivan-sedlo — s. Raštistica (kod Sarajeva) 1. proleterska NOU brigada i delovi 5. crnogorske NOU brigade napali nemačke i ustaško-domobranske snage, ali su posle osmočasovne borbe prinudene na povlačenje u pravcu Konjica, uz gubitke od 12 ranjenih i 3 poginula, među kojima je bio 1 zamenik komandira 1. čete 3. bataljona 1. proleterske NOU brigade Dura Dimitrijević, narodni heroj.
- 23. februar*
- Kod s. Repovca (blizu Konjica) nemačke i ustaške snage napale dolove 1. proletersko NOU brigade, ali su posle kraće borbe odbijene.
- 24. februar*
- U rejonu G. Vakufa jedinice 7. divizije 1. hrvatskog korpusa NOVJ, 1. dalmatinske udarne brigade 3. udarne divizije i 3. krajiske udarne brigade 1. proleterske udarac divizije NOVJ, posle dvodnevnih borbi, odbile napad nemačke borbene grupe »Fogl« 1. prinudile je na povlačenje u G. Vakuf.
 - Prugu D. Vakuf — Jajce porušile jedinice 9. krajiske udarne brigade 10. udarne divizije NOVJ u dužini od 1000 m, pa je saobraćaj bio obustavljen više od 15 dana.
- 25. februar*
- U Bosanskoj krajini nemačke divizije 7. SS »Princ Eugen« i 369. legionarska otpočele operaciju »Vajs-2« protiv jedinica 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ. Delovi domobranske 4. pešadijske divizije i nemačke snage iz Prijedora i Bos. Novog napali 5. krajisku udarnu brigadu 4. udarne divizije NOVJ na Karanu. U borbama do 27. februara brigada je pretrpela velike gubitke, i povukla se na pl. Kozaru. Neprijatelj je imao 6 ranjenih i mrtvih i 22 zarobljena.
 - Kod Karamustafića mosta (na putu G. Vakuf — Prozor) 3. krajiska udarna brigada 1. proleterske udarne divizije NOVJ odbila napad delova nemačke borbene grupe »Fogl« iz G. Vakufa i prinudila ih na povlačenje u polazni garnizon.

1943. februar

CRNA GORA

februar 1943.

- Kod s. Velike (blizu Konjica) delovi nemačke borbene grupe »Anaker«, pot pomognut! tenkovima, napali delove 1. proleterske udarne brigade 1. proleterske udarne divizije NOVJ u cilju probijanja ka s. Repovcu, ali su posle kraće borbe odbačeni u pravcu s. Bradine. Zapaljen je neprijateljski tenk.
- 26. februar*
 - Us. Drinić, s. Bravski Vaganac, s. Podsrnetlču i s. O.Štrejl (kod Drvara) ušle jedinice nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen«, pošto su odbacile delove 4. udarne divizije 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ. Uništена su 3 neprijateljska tenka.
 - Južno od Ključa delovi nemačke 3(59. legionarske divizije napali 12. kраjišku Udarnu brigadu 4. udarne divizije NOVJ i posle dvodnevne borbe prinudili je da se 27'28. februara, sa Štabom 4. divizije, povuče na pl. Grmeč.
- 27. februar*
 - Drvar zauzeli delovi nemačke 7. SS divizije »Princ Eugen« posle mnogih borbi protiv delova 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ.
 - U rejonu s. Drežnice jedinice 2. proleterske udarne divizije NOVJ, posle dvodnevnih žestokih borbi, sprečile prodor jakih italijanskih i četničkih snaga iz Mostara ka s. Jablanici. Neprijatelj je imao 34 mrtva i oko 40 ranjenih, a jedinice NOVJ I mrtvog i 26 ranjenih.
 - Nastupajući iz Sarajeva, nemačka borbena grupa Anaker ušla u Konjic
- 28. februar*
 - Bos. Grahovo zauzeli delovi nemačke 7. SS divizije -Princ Eugen« posle žestokih borbi protiv 10. kраjiške NOU brigade
- Februar k.*
 - Po naređenju VS NOV i POJ rasformiran Ramski NOP odred a s njegovim ljudstvom popunjene jedinice 3. udarne divizije NOVJ.
 - Na pl. Šatoru, u borbi protiv nemačkih jedinica i četnika, poginuo zamenik političkog komesara 9. kраjiške udarne brigade to udarne divizije NOVJ, Blažo Jokov Orlandić, narodni heroj.
- Februar*
 - U s. Aladinićima (kod Stoca), po odluci Oblasnog komiteta KPJ za Hercegovinu formiran OK KPJ za srednju Hercegovinu.
Kod s. Ponjerke (blizu Han-Pijeska). u borbi protiv ustaša, poginuo komandir četo u 6. istočnobosanskoj NOU brigadi Refik Bešlagić, narodni heroj.
U s. Bradini (pruga Sarajevo — Mostar), u borbi protiv neprijatelja, poginuo zamenik političkog komesara čete 4 bataljona 1. proleterske NOU brigade Nikola Bubalo, narodni heroj.
Na Ivan-sedlu (na pruzi Sarajevo — Mostar), u borbi protiv nemačkih jedinica, poginuli komandir čete 1. bataljona 1. proleterske NOU brigade Spiro Vujović, i politički delegat pratećeg voda 1. bataljona I. proleterske NOU brigade Petar Prlja, narodni heroji.
U Bos. Krupi nemačke i ustaške vlasti obesile člana Mesnog komiteta KPJ za s. Srpsnji Dubovik Lepu Radić, narodnog heroja
- CRNA GORA**
- 4 februar*

Komandant tzv. nacionalnih trupa Crne Gore Sandžaka i Boke izdao saopštenje n toku i rezultatima okupatorsko-kvislinške ofanzive na teritoriji Bosne i Dalmacije, pozivajući po šumama zavedene i prevarene" da se predaju nacionalnim vlastima radi sudenja, jer će inače biti bez milosti u najskorije vreme uništeni
- 5 februar*

Po selima pljevaljskog sreza četnički Limsko-sandžački odredi izvršili pokolj muslimanskog stanovništva: samo za dva dana ubili 1352 osobe (od toga oko 1100 dece, žena i staraca).
- 75. februar*

U šumi blizu s. Eješnice (kod Berana — sada: Tvangrad) oko 100 italijanskih vojnika i četnika opkolilo 12 beranskih ilegalaca, koji su se sa članovima OK KPJ za Berane sklonili u dve zemunice. Poginulo je 6 ilegalaca, među kojima član OK KPJ za Berane Milan Kuč i partijski radnik Vukadin Vukadinović, narodni heroji. Ostali su se izvukli iz obruča.
- Februar p. p.*
 - U s. Konjskom (kod Nikšića), probijajući se kroz četnički obruč, poginuo član OK KPJ za Nikšić Danilo Bojović, narodni heroj.

1943. februar

HRVATSKA

februar 1943.

20. februar

PK KPJ za Crnu Goru i Boku uputio CK KPJ izveštaj o vojnopoliličkoj situaciji u Crnoj Gori, Boki i Sandžaku, s podacima o italijansko-četničkom teroru i represalijama, mobilizaciji četnika za odlazak u Bosnu, pokolju muslimanskog življa u Sandžaku i teškoćama u radu partijskih organizacija.

Oko 5.000 crnogorskih i sandžačkih četnika izvršilo pokret iz Nikšića i Kolašina za Bosnu u cilju pružanja pomoći nemačko-italijanskim snagama u bici na Neretvi, u borbi protiv snaga NOVJ.

Februar

Po naređenju GŠ NOV i PO za Crnu Goru i Boku formiran Banjsko-vučedolski partizanski bataljon. (Krajem aprila bataljon je ušao u sastav 5. crnogorske NOU brigade.)

HRVATSKA

1 februar

Jedinice 4. (slavonske) divizije NOVJ otpočele napad na delove domobranske 1. brdske divizije u Pakracu. Borbe su vodene do 3. februara, ali mesto nije zauzeto. Zarobljeno je 25 domobrana, dok su jedinice 4. divizije imale 14 mrtvih i 39 ranjenih. Jedinice Kalničkog NOP odreda zapalile ž. st. Kunovec-Subotica (kod Koprivnice)

2. februar

Sela Čujića Krčevinu. Koreničku Kapelu i Rudanovac (kod Titova Koronice) popalili jedinice italijanske divizije »Ro-

Korenici (sada: Titova Korenica) zauzeo 1. puk italijanske divizije »Re« posle borbi protiv delova fi. i 14. brigade 5. operativne zono NOV i PO Hrvatske.

Kod Brbinja na Dugom otoku partizani sa ostrva otvorili vatru na italijanski parobrod »Ulbo« i ubili 1, a ranili 2 italijanska vojnika.

3. februar

Udbinu zauzeli delovi italijanske divizije »Ro« posle borbi protiv 9. udarne brigarde fi. divizije NOVJ.

Jedinice Kalničkog NOP odreda spalile ž. st. Cukovac (kod Koprivnice) i zarobilo 29 domobrana.

4. februar

Italijanska avijacija bombardovala u Lici sela: Krbavici, Frkašić, Mogorl, Vreba, Breštane i G. Lapac.

4/5. februar

U s. Klinča-Selu i s. Zdenčini (na pruzi Zagreb — Karlovac) slovenačka 2. udarna brigada Matija Gubec i 3. udarna brigada Ivan Cankar i 4. udarna brigada 8. divizije NOVJ napale četu ustaškog 5. bataljona i 150 italijanskih vojnika. Pošlo kraceg otpora, uz manje gubitke, ustaše su se povukle iz Klinča-Sela u Zdenčinu gde su pružile ogorčen otpor, pa su u svanuće jedinice NOVJ obustavilo napad.

Februar p.

U Bos. Grahovu, po naredenju VŠ NOV i POJ. formirana 5. dalmatinska brigada 4. operativne zono NOV 1. PO Hrvatsko

fi. februar

Na Hrsovom briještu kod s. Ravnice (blizu Klanica) ntročelo dvodnevno partijsko Savetovanje za okrug Krapinu, na kome je izabran OK KPH.

U s. Krbavici (kod Titove Koronice) prodrli dolovi Haličansko divizije Re i plamenobacačima zapalili 8 kuća, a zatim su ih jodinio 2. udarno brigado t> divizije NOVJ odbacile iz sela.

7 februar

U s. Budićima (kod Slav Požoga) svečano otvoren Omladinski dom.

8 februar

U s. Letineu (kori Brinja) jedinice 1. primorsko-goranskog NOP odrodn napale i zarobilo fi ustaša i 1. domobrana.

U s. Draganićima i s. Darlćima (kod Jastrebarskog) 13. proleterski i NOU brigadi Rado Končar u sadejstvu sa 4. udarnom brigadom 8. divizije NOVJ i slovenačkim brigadama -Tone Tomšićem, »Matija Gubec i Ivan Cankar« napala domobranički 9. regрутни bataljon i u dvodnevnim borbama zarobila 140 domobrana i 4 oficir i

ft. februar

Jedinice italijanske divizije »Re« popalilo sela Šalamunić, Pišać i Svračkovo Solo (kod Titove Koronice). U rejonu s. Runića napala ih je 2. udarna brigada 6. divizije NOVJ i nanela im gubitke od oko 50 mrtvih i ranjenih.

Ustaško uporište u Imotskom zauzele jedinice 2. proleterske udarno divizije NOVJ nošto se ustaško-domobranska posada povukla prema Ljubiškom i Širokom Brijegu (sada: Listića). Zaplenjeno je 23 vagona duvana i drugog materijala.

10. februar

425

1943. februar

HRVATSKA

februar 1943.

- Druga udarna brigada 6. divizije NOVJ odbila napad italijanskih jedinica koje su nastupale iz s. Bunića ka Korenici (sada: Titova Korenica).
- Formiran Okružni komitet SKOJ-a za Viroviticu, koji je obuhvatao srezove Viroviticu i Podravsku Slatinu.

II. februar

- U Livnu završena sednica PK KPH za Dalmaciju na kojoj je reorganizovan PK (kooptirano 6 novih članova), izvršen raspored kadrova za 9. diviziju NOVJ, i formiran Stab grupe NOP odreda za Dalmaciju, koji je dobio zadatak da rukovodi partizanskim odredima posle formiranja 9. divizije.
- U s. Mijači (kod Pakraca), po naredenju GS NOV i PO za Hrvatsku, formirana 18. brigada 4. (slavonske) divizije NOVJ.
- U s. Sarampovu (kod Ivanić-Grada) delovi Moslavačkog NOP odreda napali i zarobili 70 domobrana.
- Italijanska avijacija bombardovala lička sela Mogorić, Ploču i Srednju Goru.
- U s. Lukaču (kod Virovitice) jedinice 16. brigade 4. (slavonske) divizije NOVJ uništile ž. st. i opštinsku zgradu.

U/12, februar

- Na domobransko-nemačku posadu u Virovitici otpočeo napad 4. (slavonske) divizije NOVJ. Napad je obustavljen 13. februara zbog jakog otpora neprijatelja i pristiglih pojačanja (4 oklopna voza). Zarobljeno je 56 neprijateljskih vojnika, dok je 4. divizija NOVJ pretrpela gubitke od 54 mrtva i 3 ranjenih. Među poginulima se nalazio i komandant bataljona 16. brigade Stojan Komljenović Coka, narodni heroj.

13. februar

Gornji Lapac zauzele jedinice italijanske divizije »Sasari« posle dvodnevnih borbi protiv 1. udarne i 9. udarne brigade 6. divizije NOVJ.

U prolazu Maknare (kod o, Molata) britanska podmornica potopila italijanski brod »Mafalda B 112« iz 30. diviziona minolovaca.

13/14. februar

- Između ž. stanica Domagović i Lazina (na pruzi Zagreb — Karlovac), kombinovani odred od dva bataljona slovenačke brigade »Ivan Cankar« i po jednog bataljona slovenačke brigade »Matija Gubec« i 4. udarne brigade 8. divizije NOVJ porušio prugu na više mesta i napao transportni voz. Poginulo je oko 50 italijanskih vojnika i 3 oficira, zarobljena su 23 italijanska vojnika i 15 domobrana, a uništen je voz sa dve lokomotive. Kombinovani odred jedinica NOVJ je imao 1 mrtvog i 1 ranjenog.

15. februar

- Kod G. Lapca otpočele dvodnevne borbe jedinica 6. i 8. divizije NOVJ protiv delova italijanske divizije »Sasari«. Poginulo je 28, ranjena su 94 i nestala 4 italijanska vojnika i oficira, dok su jedinice NOVJ imale 1 mrtvog i 22 ranjena.

Februar p. p.

- U Zagrebu ustaše uhapsile i ubrzo ubile sekretara Povereništva CK KPH za severnu Hrvatsku Iva Marinkovića Slavka, narodnog heroja.

Ifi. februar

- Na putu s. Mala Cista — s. Vodice (kod Šibenika) Primorska i Prominsko-bukovička partizanska četa napale italijansku autokolonu. Poginulo je 5 i ranjeno 15 italijanskih vojnika i oficira. Poginuo je i komandant puka »Alesandrija« a ranjen načelnik štaba divizije »Celere«.
- U s. Sopje (kod Osijeka) upao 1. bataljon 2. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske i zarobio 13 žandarma i finansa.

17 februar

- Na pruzi s. Generalski Stol — s. Zvočaj (kod Karlovca) jedinice 4. bataljona Kordunashkog NOP odreda razoružale 14 domobrana.

18. februar

- U G. Lapcu jedinice 6. i 8. divizije NOVJ okružile kolonu italijanske divizije »Sasari«, koja se povlačila iz Kulen-Vakufa za Gračac. Borbe su obustavljene 21. februara, kada su okruženoj koloni pritekle u pomoć jake snage italijanske divizije •Re* i Dinarske četničke divizije. Neprijatelj je imao oko 1000 mrtvih i ranjenih. Uništeno je 30 motornih vozila i zaplenjen je ogroman ratni materijal.
- LT rejonu ž. st. Carevdar (kod Križevaca) jedinice Kalničkog NOP odreda izbacile iz šina putnički voz i zarobile 15 neprijateljskih vojnika.

18/19. februar

- Jedinice 18. brigade 4. (slavonske) divizije NOVJ zauzele s. Levanjsku Varoš (kod Đakova) i zarobile 37 ustaša i žandarma. Brigada je imala 3 mrtva i 2 ranjena.

februar 1943.

19. februar U s. Velikoj Pisanici (kod Bjelovara) jedinice 12. i 17. brigade 4 (slavonske) divizije NOVJ napale domobransku posadu i uništile ?.. st.. ali. zbog pristiglih pojačanja, selo nisu zauzele. Poginulo je JI. ranjeno 17 i nestalo 17 domobrana, dok su jedinice 4. divizije imale 4 mrtva i 24 ranjena.
- U s. Rijeci (kod Vojnića), iz zasede, jedinice 2. bataljona 1. kordunaškog NOP odreda napale 5 kamiona kojima se prevozila ustaška radna omladina pod komandom nemačkih oficira. Poginulo je 25 ustaša i 3 nemačka oficira a zarobljeno 19 naoružanih ustaških omladinaca. Uništen je 1 kamion a 4 su zaplenjena.
20. februar Između s. Barilovića i s. Krnjaka (kod Karlovca) jedinice 1. kordunaškog NOP odreda i 4. udarne brigade 8. divizije NOVJ izvršile napad na dve čete 35. ustaškog bataljona i nanele lm gubitke od preko 20 mrtvih i ranjenih.
21. februar Između s. Levanske Varoši i s. Paučja (kod Našica) jedinice 18. brigade 4 (slavonske) divizije NOVJ napale 2. bataljon domobranskog 4. puka i jedan nemački bataljon. Neprijatelj je pretrpeo gubitke od 22 mrtva i 28 zarobljenih, dok je 18. brigada imala 1 mrtvog i 3 ranjena.
- 21/22. februar 2. st. Mikleuš (kod Podrav. Slatine) zapalio 1 bataljon 2. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske.
22. februar U s. Garešnici (kod Daruvara) jedinice 12. i 16. brigade 4 (slavonske) divizije NOVJ i Moslavačkog NOP odreda otpočele napad na delove 3. bataljona domobranske 1. brdske brigade, mesne ustaše i žandarme. Borbe su obustavljene 24. februara zbog jakog otpora neprijatelja i pristiglih pojačanja. Gubici neprijatelja: 20 mrtvih, 50 ranjenih i 12 nestalih, dok su jedinice NOVJ imale 26 mrtvih i 67 ranjenih.
24. februar U Ludbregu jedinice Kalničkog NOP odreda napale posadu i zarobile 24 domobrana, uz sopstvene gubitke od 2 mrtva i 3 ranjena.
25. februar U Korenici (sada: Titova Korenica), u prisustvu predstavnika AVNOJ-a, CK KPH i GS NOV i PO za Hrvatsku, održana izborna konferencija ONO odbora za Liku, na kojoj je izabran ONO odbor.
- Sela Simljanik, Prokop i Oštri Zid (kod Čazme) popalili delovi nemačke 187. rezervne divizije; sem toga, u s. Oštrom Zidu pobili oko 40 ljudi.
- U Bračkom kanalu jedinice 1. mornaričkog partizanskog odreda zarobile italijanski motorni jedrenjak »Antonijeta B«.
26. februar Kod s. Latina (na pruzi Plaški — s. Josipdol) jedinice 4. udarne brigade 8. divizije NOVJ napale oklopni voz. Zarobljeno je 35 italijanskih vojnika, domobrana, ustaša i četnika.
- U s. Hajtiču (kod Gline) Banijski NOP odred napao posadu iz 1. bataljona domobranske 5. brdske brigade. Neprijatelj je imao 10 mrtvih i 74 zarobljena, dok je iz Banijskog odreda poginuo jedan komandir čete.
27. februar Na Dilj-planini oko 9 ustaško-domobranskih bataljona i 1 nemački bataljon sa divizionom artillerije napali 18. brigadu 4 (slavonske) divizije NOV.T. Brigada se međutim, blagovremeno povukla na pl. Krndiju.
- Delovi domobranske 1. brdske divizije. Paveličeve gardijske brigade i nemačke 187 rezervne divizije (oko 2.300 vojnika) otpočeli napad protiv Kalničkog NOP odreda na Kalniku. Odrod se probio ka Moslavini i Bilo-gori, a neprijatelj je do 8. marta pretresao teren na Kalniku i severozapadnom delu Bilo-gnre vršeći pljačku i zlostavljanje stanovništva.
- Februar k. Komanda italijanske 2. armije izdala jedinicama instrukciju o »normalizaciji otoka i obalskih područja«: iseliti sa njih i internirati sve muškarce sposobne za nošenje oružja (od 15 godina naviše), som onih koji su sigurno njihove pristalice, a uhvaćeno ustanike odmah likvidirati
- Februar Formiran OK SKOJ-a za Gorski kotar

MAKEDONIJA

8. februar U Velesu (sada: Titov Veles). Vojni preki sud bugarske 5. armije osudio 10 pripadnika NOP-a na smrt, dvojicu na doživotnu robiju i trojicu na 10 godina strogog zatvora, a u Stipu sedmoricu na 1—15 godina strogog zatvora.

1943. februar

SLOVENIJA

februar 1943.

10. februar — GS NOP odreda Makedonije naredio Bitoljsko-prespanskom NOP odredu »Damjan Gruev« da se poveže sa grčkim i albanskim partizanskim jedinicama radi saradnje, s tim da se manje zadržava u Albaniji, već da svoja dejstva više ispolji na teritoriji Prespe.
13. februar PK KPJ za Makedoniju uputio pismo svim članovima KPJ pozivajući ih da pojačaju rad u narodu i formiraju organe NO fronta.
15. februar PK KPJ za Makedoniju uputio proglašenje makedonskom narodu da se ne odaziva mobilizaciji, koju je bugarski okupator, pozivima na vežbu, proširio i na starija godišta, već da stupa u NOP odrede.
- 16/17. februar — U Kumanovu bugarska policija uhapsila ceo MK KPJ Za Kumanovo (sem jednog člana). Zbog toga je partijska organizacija u gradu ostala bez rukovodstva sve do juna 1943.
20. februar — U Skoplju, na ulici, u sukobu sa bugarskom policijom i agentima, poginuo Rade Jovčevski Korčagin, narodni heroj.
26. februar — U Skoplje stigao delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo.
28. februar — Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo održao u Skoplju sastanak sa rukovodećim kadrom KPJ u Makedoniji: analizirani vojno-politička situacija i rad na organizovanju oružane borbe protiv okupatora i domaćih izdajnika na teritoriji Makedonije; doneti zaključci i sačinjen plan za dalji rad; saopštena odluka CK KPJ o formiranju CK KP Makedonije: doneta odluka o formiranju pet oblasnih komiteta KPM.
- Delegat CK KPJ Svetozar Vukmanović Tempo uputio pismo partijskim organizacijama i članovima KPJ u Makedoniji o načinu otklanjanja slabosti i potrebi stvaranja punog jedinstva makedonskog naroda u borbi za nacionalno oslobođenje.
- Delegat CK KPJ i VS NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo uputio direktivu NOP odredima u Makedoniji da pojačaju aktivnost u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika.
- Februar — U Prilepu ponovo počeo izlaziti list 'Naroden glas', organ NOF-a za Prilep

SLOVENIJA

- >. februar Kod s. Dednika i s. Nareda (blizu V. Lašča) 4. slovenačka NOU bripada »Linbo. Šerčer« vodila ceo dan borbu protiv Italijanske kolone iz 21. puka granične straže i 31. bataljona crnih košulja i belogardističkih snaga; zatim se, zbog pojačanja iz Ribnice i zbog snažne artiljerijske vatre, povukla na pl. Mokrec. nanevši neprijatelju gubitke od 4 mrtva i 14 ranjenih. Poginuo je načelnik Štaba 2. (notranjske) operativne zone NOV i PO Slovenije Zdravko Jovanović, narodni heroj.
8. februar Na brdu Volniku (kod Kobarida) delovi 3 bataljona Soškog NOP odreda uništili italijansku vojnu stanicu za vazdušno osmatranje i obaveštavanje, ubivši s vojnika i zaplenivši naoružanje i opremu.
9. februar Kod s. G Zage (blizu Kobarida) delovi 3 bataljona Soškog NOP odreda Iznenada napali obezbedenje mosta i porušili tenu liniju Znsa — Bovec.
10. februar PK KPS za Štajersku izdao direktivu predstavniku OK KPS za Korušku: raditi na proširenju terenskih organizacija OF i KP: jačati partizanske jedinice mobilizacijom stanovništva: NOP proširiti na teritoriju austrijskog dela Koruške do r. Drave.
- U s. Zibršama (kod D. Logateca) Dntomitski NOP odred napao delove italijanske 11. grupacije granične straže koii su bili na odmoru; Posle 14-časovne borbe on se, zbog pristiglih pojačanja iz s. Hotedršice. D. Logateca i Planine, probio i okruženja u pravcu Prapratnog brda, nanevši neprijatelju gubitke od 34 mrtva i 4 zarobljenih.
11. februar U blizini s. Sv. Trojice patrola 1. bataljona Soškog NOP odreda razbila patrolu iz sastava italijanskog 153. artiljerijskog puka, koja je pobegla u pravcu Divače, pretrpевши znatne gubitke.
13. februar U Slovenskom primorju, umesto dotadašnjeg Soškog NOP odreda, naredbom Štaba 3 (alpske) operativne zone NOV i PO Slovenije formirani Severnoprimski i Južnoprimski NOP odredi (od po tri bataljona).

1943. februar

SRBIJA

februar 1943.

U s. Srednjoj Vasi (kod Ribnice) delovi 4. slovenačke NOU brigade »Ljubo Šercer« napali i, zasede kolonu od 45 vojnika iz italijanski- 1!. grupacije granične straže i naneli joj gubitke od 17 mrtvih.

15. februar

Kod s. Jelendola (blizu Ribnice) delovi 2. bataljona 4. slovenačke NOU brigade »Ljubo Šercer« napali ojačanu četu 3. bataljuna 121. puka Italijanske divizije »Mačerata«. Posle kraće borbe neprijatelj se povukao prema s. Rakitnici, pretrpevši gubitke od 5 mrtvih.

17. februar

— GS NOV i PO za Sloveniju izdao uputstvo o organizaciji vojne obaveštajne službe u jedinicama i njenoj saradnji sa obaveštajnom službom bezbednosti (VOS). Po ovom uputstvu su formirani obaveštajni eentri (sa obaveštajnim i kontraobaveštajnim sektorom) kod Glavnog štaba, operativnih zona, brigada I svih odreda.

IH/1J. februar

— Belogardistička uporišta u s. D. Brezovici i s. Pleterju (kod Novog Mesta) napale 1. slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič«, 3. slovenačka NOU brigada »Ivan Cankar« i 13. proleterska brigada »Rade Končar-t. Posle oštре 40-časovne borbe protiv posade u Pleterju i italijanskih kolona koje su intervenisale iz Novog Mesta, jedna italijanska motorizovana kolona se probila u Pleterje i izvukla ostatak belogardističke posade. Neprijatelj je pretrpeo gubitke od 138 mrtvih, a zaplenjena je izvesna količina oružja i vojne opreme. Poginuo je operativni oficir Štaba 13. proleterskoj brigade Rude Končar- Simo Vučinić Sime, narodni heroj.

20. februar

Kod s. Knežje Njive (blizu Cerknice) 4 slovenačka NOU brigada Ljubo Šercer« napala italijanski 1. bataljon 11. grupacije granične straže i belogardiste koje je podražvala artiljerija iz s. V Bloka. Brigada se pred veće posle višečasovne borbe, u kojoj je neprijatelju nanela gubitke od 14 mrtvih, uputila na pl. Mokrec, uz gubitke od 3 mrtva.

Kod s. Dešena (blizu Moravča) otpočela dvodnevna konferencija aktivista OF iz Savlinske doline. Analiziran je dotadašnji rad 1 postavljeni su zadaci u vezi sa omašnjnjem NOP-a u Štajerskoj

21. februar

U Slovenskom primorju GS NOV i PO za Sloveniju formirao Primorsku operativnu zonu NOV i PO Slovenije.

23. februar

U rejonu s. Krvava Peć — s. Purkarče (kod Cerknice) 1. bataljon 51 puka italijanske divizije »Kačatori dele Alpi« napao 4. slovenačku NOU brigadu Ljubo Šercer«. Ugrožena od jakih italijanskih snaga koje su zaposele s. Zelimlje, s. Golo, s. G. Ig i s. Ustje. ova brigada se uveće izvukla iz okruženja I prebacila na pl Veliku goru (kod Ribnice).

SRBIJA

I. februar

U s. Starom Gradskom (kod Lipljana) italijanski vojnici i milicija opkolili u jednoj kući grupu od 9 boraca Karadačkog (Skopskocrnogorskog) NOP odreda. U borbi su poginuli član Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju i komesar Karadačkog NOP odreda Vojislav Lakčević Baro i komandant istog odreda Aleksandar Urđarevski Stanko, narodni heroji, kao i svi borci grupe, osim jedne drugarice koja je zarobljena.

U s. Dvoranu delovi Rusinskog NOP odreda napali i ka Kruševeu poteraii odeljenje nemačkih vojnika koji su vršili reviziciju.

Između s. Rastavice i s. Prilepa (kod Dakovice) grupa boraca NOP odreda »Emin Duraku« isekki tt stubove i zaustavila autobus. Poginuli su 1 milicioner, koji je pružio otpor, i 1 Katolički sveštenik, neprijateljski špijun. Autobus je oštećen. Zaplenjeno je 12.000 napoleona.

2. februar

U blizini s. Darosave (sada: Partizani, kod Aranđelovca) 1. šumadijski NOP odred u borbi ubio 0, ranio 6 i zarobio 20 četnika,

3. februar

U s. Subotincu (kod Aleksinca) odred SDS iz Aleksinca opkolio jednu desetinu Ozren-skog NOP odreda. U borbi je poginulo 10 boraca, a samo 2 borca su se spasla. Među poginulim bio je i Momčilo Popović Ozren, narodni heroj.

U s. Mlačištu (blizu Vranja) oko 300 bugarskih vojnika napalo Crnotravski NOP odred, ali je ovaj uspeo da se povuče u pravcu s. Pročalovaca. Bugarski vojnici su popalili Mlačište i pobili veći broj seljaka.

OK KPJ za Srem izdao direktivno pismo partijskim rukovodstvima i 3. NOP odredu 3. operativno zone NOV i PO Hrvatske o daljim zadacima partizanskih jedinica i organa narodne vlasti.

5. februar U Bor upala grupa boraca Krajinskog NOP odreda i zapalila nemačke magacine tečnog goriva.
- ti. februar U s. Kaluđerici (na pl. Kukavici) otpočelo trodnevno vojno-političko savetovanje OK KPJ za Leskovac 1. štabova Leskovačkog, Jablaničko-pasjačkog i Jastrebačkog NOP odreda, kome je prisustvovao delegat CK KPJ i VŠ NOV i POJ Svetozar Vukmanović Tempo. Odlučeno je da se na levoj obali J. Morave, između pl. Kukavice i pl. Jastrepca, od postojeća tri formira ledan NOP odred i stvore uslovi za formiranje brigada; da se formira OK KPJ za leskovačko-toplički okrug i SK KPJ za leskovački, jablanički i toplički srez; da se formiraju odgovarajući organi NO vlasti i drugih političkih organizacija.
- U s. Ugrinovcima (kod Stare Pazove) delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske napali posadu iz domobrano? 1. regrutnog puka, koja je sutradan napustila uporište, pretrpevši gubitke od 4 mrtva i 18 ranjenih. Odred je imao 3 mrtva i 1 ranjenog.
- Na ž. st. Ledinici (kod Petrovaradina) grupa boraca 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske zarobila svih 15 domobrana — stražara kod cisterno i zaplenila 15 pušaka sa 700 metaka. Domobranima je održan kratak politički govor o situaciji u Jugoslaviji i uspesima Crvene armije, a potom su pušteni kućama.
7. februar U s. Kaluđerici (na pl. Kukavici) od Leskovačkog, Jablaničko-pasjačkog i Jastrebačkog NOP odreda formiran 1. južnomoravski NOP odred, sastava: tri bataljona (1. leskovački, 2. jablanički i 3. jastrebački).
- U s. Kaluđerici (na pl. Kukavici) formiran OK KPJ za leskovačko-toplički okrug I sreski komiteti KPJ za leskovački i jablanički srez.
- U s. Gari (kod Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda oštetili novootvoreni rudnik uglja.
- S. februar Na ž. st. Beočin (kod Petrovaradina) delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske minirali I uništili 2 lokomotive a na železničkoj pruzi Ruma — Sabac isekli veliki broj tt stubova.
9. februar
- Kod s. Gorine, s. Kaluđerice i s. Lallnca (blizu Lebana) odrodi SDS i ljetićeveci iz Niša i Leskovca (oko 1200 ljudi) sa četom nemačkih vojnika napali 1. i 2. bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda. U borbi, vođenoj celog dana, jedinice 1. južnomoravskog NOP odreda su odbole napad neprijatelja a zatim se povukle u Jablanicu. Neprijatelj je imao 11 poginulih i 9 ranjenih. Naši gubici: 2 ranjena.
 - U Petrovgradu (sada: Zrenjanin) nemačka policija streljala 24 zatvorenika iz logora.
 - U Novom Sadu mađarske okupacione vlasti obesile organizacionog sekretara PK KPJ za Vojvodinu Svetozara Markovića Tozu, narodnog heroja.
10. februar U s. Smoljincu (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda demolirali opštinsku zgradu i zapalili arhivu, a potom održali zbor s narodom.
- Kod s. Palllule delovi Zaječarsko-timočkog NOP odreda razrušili prugu Niš — Knjaževac.
- U Kragujevcu delovi 1. šumadijskog NOP odreda upali u državni niagacin Kačerskog rudnika i zaplenili nešto oružja i namirnica. Istog dana su posekli nekoliku stubova dalekovoda koji snabdeva strujom Arandelovac, Kragujevac, Kraljevo i Jagodinu (sada: Svetozarevo).
- 10/11. februar
- Na i. stanicama Kriva Reka, Ugilnovci, Staviea i Banjani (na pruzi G. Milanovac — Lajkovac) 1. šumadijski NOP odred demolirao postrojenja, porušio prugu na 60 mesta, posekao 19 tt stubova i spalio opštinske arhive. (Za odmazdu, nemačke vlasti su u Kragujevcu 5. marta streljale 30 talaca.)
12. februar
- GS NOV i PO za Srbiju naredio štabovima NOP odreda da preduzmu ofanzivna dejstva, da uništavaju neprijateljske garnizone, stanice i slagališta oružja, municije i hrane i da parališu okupatorsku vlast, te time posredno pomognu jedinicama NOVJ u Bosni i Hrvatskoj protiv kojih je neprijatelj izvodio ofanzivu.
 - Između Prokuplja i s. Zitorađe delovi 2. bataljona 1. južnomoravskog NOP odreda razrušili prugu i otvorili vatru na putnički voz, koji se zbog toga vratio u s. Zitorađu.
 - U s. Beranju, s. Barama i s. Kasidolu (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda demolirali opštinske zgrade, spalili arhive i zaplenili namirnice spremljene za potrebe SDS.

1943. februar

SRBIJA

februar 1943.

12113. februar — Između s. Braljine i s. Duniša delovi Rasinskog NOP odreda razrušili prugu Niš — Stalać. (Za odmazdu, nemačke su vlasti u Kruševeu 17. marta streljale 10 talaca.)
14. februar — Ustaško-domobranske snage jačine preko dva bataljona i kombinovani odred žandarma i folksdojčera otpočeli trodnevnu koncentričnu akciju »čišćenja* prostorije s. Budanovci — s. Simanovci — s. Ogar (u južnom Sremu). Pod neprijateljskom vatrom, u teškim vremenskim uslovima, nekoliko hiljada izbeglica (ljudi, žena i dece), sa delom 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske, povuklo se u močvarni predeo Bene (kod s. Ogara) i tako izbeglo potpuno okruženje i uništenje. Neprijatelj je ubio 8 a uhapsio 92 lica.
- Us. Vrdniku (kod Rume) Diverzantska grupa 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske ubacila mir, u električnu centralu. Oštećeni su mašinski uređaji centrale, usled čega je i rad u rudniku uglja obustavljen 12 časova.
- Kod zavoda »Ravnjak« (blizu Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda razoružali 4 stražara SDS.
- Us. Malom Crnicu (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda zapalili opštinsku zgradu (sa arhivom) i uništili preko 5000 kg cementa nemačke radne organizacije TOT (Todt).
- Us. Belegišu (kod Stare Pazove) ustaška policija na zverski način pobila 21 lice, J mnoga lica oterala u Staru Pazovu, zatim u Nemačku, na rad.
15. februar — Kod s. Toponice (na putu Požarevac — Petrovac) delovi Požarevačkog NOP odreda iz zasede ubili komandanta nemačkog 734. pešadijskog puka, 1 oficira, 1 podoficira i 1 vojnika, a njihov automobil zapalili. Kod ubijenih je pronađena sekacija sa rasporedom neprijateljskih snaga predviđenih za napad na požarevački NOP odred. Sutradan su nemačke vlasti za odmazdu u Beogradu streljale 400 talaca.
- Udržene nemačke, četničke i jedinice SDS i SDK iz Požarevca, Kučeva, Petrovca i Lapova otpočele koncentričan napad protiv Požarevačkog NOP odreda. Borbena dejstva su trajala, sa kraćim prekidima, oko dva meseca. Požarevački NOP odred je pretrpeo osetne gubitke, kao i partijska organizacija na terenu. Streljan je ili je odveden u logore veći broj ljudi, žena i omladine.
- U bunkeru blizu s. Melenaca (kod Zrenjanina) nemačka policija opkolila i u borbi ubila tri člana KPJ.
- Na ž. st. Pavlovci (kod Rume) Diverzantska grupa 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske minirala prugu, uništila lokomotivu, oštetila 5 vagona i prugu sa staničnim uređajima, ubila 4 ustaše i 8 nemačkih vojnika i zaplenila 7 pušaka.
- Februar s. — Us. Ravnoj Gori (kod Vlasotinaca) održano vojno-političko savetovanje kome je prisustvovao delegat VS NOV i POJ i CK KPJ Svetozar Vukmanović Tempo. Odlučeno je da se za teritoriju od Babičke gore i Suve planine na severu do r. Pčinje i pl. Kozjaka na jugu, od boraca Crnotravskog NOP odreda, formira 2. južnomoravski NOP odred, sastava: tri čete, što je odmah i učinjeno. Odred je dobio zadatak da što pre formira bataljone i izvrši pripreme za formiranje brigade. Formiran je i OK KPJ za Vranje.
- Formiran SK KPJ za srez topički.
16. februar — Delovi nemačkog 734. pešadijskog puka popalili sela Toponici i Kravlj Do (kod Požarevca) i oterali u logore sve pohvatano muško stanovništvo koje je imalo više od 15 godina.
- U Prizrenu MK KPJ organizovao masovne demonstracije protiv terora okupatora i čestih hapšenja rodoljuba. Pri rasturanju demonstranata italijanska policija je ubila i ranila nekoliko lica.
17. februar — U s. D. Sirakovu (kod Požarevca) delovi nemačkog 734. pešadijskog puka napali i razbili jednu četu Požarevačkog NOP odreda, nanevši joj gubitke od 8 mrtvih i 1 ranjenog. Neprijatelj je potom spalio selo i oterao u logore sve pohvatane muškarce koji imaju više od 15 godina.
- PK KPJ za Srbiju uputio OK KPJ za Kruševac pismo u kome mu, povodom masovnog hapšenja i streljanja od strane okupatora i kvislinga, skreće pažnju na veću budnost u partijskom radu.
- U opkoljenom s. Budanovcima jedinice 2. pripravnog folksdojčerskog bataljona 'General Laudon' uhapsile i sprovele u Rumu 56 rodoljuba.
- Između Stare i Nove Pazove grupe mesnih partizana isekli veliki broj stubova.

- 17118. februar** U s. D. Satorlji (kod Arandelovca) 1. šumadijski NOP odred napao posadu žandarstvenice, ali ni posle tročasovne borbe nije uspeo da je razoruža. Spalio je opštinsku arhivu, demolirao poštu i presekao tt veze sa Arandelovcem.
- 18. februar** U s. Slatini nemačka planinska četa iz Kruševca opkolila čelu Rasinskog NOP odreda. Posle kraće borbe četa se izvukla iz obruča uz gubitke od 7 nestalih. Poginulo je 5 i ranjena su 3 nemačka vojnika. Neprijatelj je, za odmazdu, spalio 27 domova i uhapsio 25 mešlana.
- Na pl. Jelici OK KPJ za Cačak formirao (odnosno obnovio) Cačanski NOP odred Dragiša Mišović.
- Na pi. V. Jastrepцу oko 150 nemačkih vojnika napali 3. (jastrebački) bataljon 1. južnomoravskog NOP odreda. U protivnapadu bataljon je odbacio neprijatelja ka Kruševcu, nanevši mu gubitke od oko 10 mrtvih i ranjenih. Poginuo je politkomesar Jastrebačkog NOP odreda i član OK KPJ za Niš Milić Rakić Mirko, narodni heroji, sa još jednim borcem.
- U s. Jarmanovcima (kod Arandelovca) t. šumadijski NOP odred zapalio opštinsku arhivu i radionicu buradi organizacije TOT, u kojoj je i gorelo oko 500 buradi i dosta materijala, a veću količinu zaplenjene hrane podelio narodu.
- IS 19 februar** Kod s. Darosave (sada: Partizani, blizu Arandelovca) delovi I šumadijskog NOP odreda posekli 30 tt stubova (Nemački vojnici su 25. marta za odmazdu, streljali u Kragujevcu 20 talaca.)
- 20 februar**
- U rudnicima uglja kod s. Orašje i s. Misače (blizu Arandelovca) delovi 1. šumadijskog NOP odreda porušili rudnička postrojenja 1 zaplenili više kaiša i 60 kg karbita.
 - Kod Stare Pazove grupa mesnih partizana ubila stražara i zapalila magatiti it kojem se nalazilo 20 vagona ulja ud suncokreta.
 - U s. V. Radinictma, s. Bešenovu i s Stejanovcima (kod Rume) jedinice 2. folksdjočarskog pripravnog bataljona »General Laudon« uhapsile 26, ubile 2 i ranile 1 lice.
- 21 februar**
- Delegat CK KPJ 1 VS NOV 1 POJ Svetozar Vukmanović Tempo obavestio PK KPJ i.a Srbiju o svom radu na reorganizaciji i učvršćenju partijskih organizacija i rukovodstva u južnoj Srbiji i na reorganizaciji NOP odreda i o zadacima koje im je postavio.
 - U s. Misači (kod Arandelovca) delovi 1 šumadijskog NOP odreda napali žandarstvu, ali nisu uspeli da je razoružaju. Poginuo im je 1 borac. Žandarmi su sutradan pobegli za Arandelovac.
- 21 22. februar**
- U s. Belanovic (kod Arandelovca) delovi 1 šumadijskog NOP odreda napali žandarstvu, ali nisu uspeli da je razoružaju. Demolirali su zgrade Sreskog suda, Poreske uprave 1 Opštine i spalili arhive, a ubili su 1 žandar. Kapetana i 4 petokolonaša.
- 22. februar** U s. Krušići (kod Bele Crkve) nemačka policija uhapsila 25 rodoljuba i ubila komesara Južnobanatskog NOP odreda.
- 23. februar** Između r. Dunava i linije s. Batajnica — s. Čortanovci (u severoistočnom Sremu) ustaško-domobranske i nemačke jedinice (jačine oko tri bataljuna) otpočele trodnevno »čišćenje« i ubile 19 a uhapsile 15 rodoljuba.
- 24/25. februar**
- Delovi 1. šumadijskog NOP odreda upali u s. Rudovce (kod Lazarevca) i iz rudničkog magacina zaplenili 360 kg eksploziva, 378 kapsula i oko 150 metara štapina.
- 25/26. februar**
- U s. Venčanu (kod Arandelovca) Kosmajska četa 1. šumadijskog NOP odreda napala posadu jačine 30–35 stražara SDS. Posle dvočasovne borbe, u kojoj je pretrpeo gubitke od 2 mrtva i 4 ranjena, neprijatelj se predao. Četa je zaplenila laki mitraljez i 30 pušaka s municijom i opremom. Zarobljeni stražari su pušteni kućama.
 - U s. Baroševcu (kod Lazarevca) Rudnička četa 1. šumadijskog NOP odreda napala 2. četu 1. bataljona SDK. Posle dva i po časa borbe četa se, zbog snažnog otpora neprijatelja, povukla. Poginuo je komandant 1. šumadijskog NOP odreda.
- 26. februar** U Beloj Crkvi nemačka policija streljala 50 lica, dovedenih iz petrovaradinskog logora, kao odmazdu za jednog ubijenog mesnog policajca.
- 27. februar** Na ž. st. Budanovei (kod Rume) Diverzantska grupa 3. NOP odredj 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske izvršila prepad na transportni voz i ubila 12 vojnika a zarobila 1 žandarma.

1943. februar

SRBIJA

februar 1943.

27/28. februar

- U s. Rogači (kod Sopota) delovi 1. šumadijskog NOP odreda napali žand. posadu. ali su se, napadnuti s leđa od strane četnika Kosmajske brigade, morali povući.

28. februar

- U s. Vapi (kod Čačka) pripadnici SDS i četnici uhvatili 4 člana OK KPJ za Cačak (kasnije ih streljali) i zaplenili partijski materijal i arhiv OK.
- Nemački komandujući general i komandant Srbije izdao uputstvo o merama odmazde: za ubijenog nemačkog ili bugarskog vojnika streljati 50 a za ranjenog 25 talaca; za ubijeno lice u službi okupatorskih vlasti, ubijene članove srpske vlade, srpske rukovodeće službenike i oficire SDS i SDK streljati 10, a za ranjene 5 talaca; za napad na objekte može se, prema težini slučaja, streljati do 100 talaca.
- Na ž. st. Dedini (kod Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda demolirali stanična postrojenja.
- Kod s. Čitluka (blizu Sokobanje) Ozrenski NOP odred demolirao postrojenja rudnika uglja »Sokol« i zaplenio 50 kg eksploziva.

Februar k.

- U Đakovici partijska organizacija organizovala demonstracije protiv italijanskih okupatorskih vlasti zbog učestalih hapšenja rodoljuba. Policija i milicija su rasturile demonstrante, ubile 2 omladinca i uhapsile oko 200 ljudi.
- U Đakovici italijanske vlasti razoružale veći deo svog garnizona (blizu jednog puka) zbog sumnje da, iz simpatije prema NOP-u, vodi pregovore sa Štabom NOP odreda »Emin Duraku« i Sreskim i Mesnim komitetom KPJ. Izvestan broj nižih italijanskih oficira uspeo je da pobegne. Vojnici su prebačeni u južnu Albaniju, u radnu brigadu.

Februar

- U Nišu bugarska policija provalila mesnu partijsku organizaciju i uhapsila veći broj članova MK KPJ (koji su kasnije streljani).
- U Zemunu, po direktivi PK KPJ za Srbiju formirano Mesno partijsko povereništvo

